

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

I ODMAH NESTA S NJEGA
GUBE I OČISTI SE

mihael

5 / 2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XVI. (2021.), Broj 5 (471),
ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU
14. veljače 2021.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec,
 policijski kapelan
 tel.: 22 712, 85 682;
 e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula,
 pomoćnik policijskoga kapelana
 tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
 e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici preuzeta s:
 Ann Lukesh, *Jesus Heals the Leper*,
<https://fineartamerica.com/>

VELJAČA

Ned. 14. **ŠESTA NEDJELJA KROZ
GODINU**
 Valentinovo; Valentin; Zdravko

- Pon. 15. Klaudije K; Vltomir; Onezim
- Uto. 16. Julijana; Onezim; Miljenko
- Sri. 17. ČISTA SRIJEDA 7. utemeljitelja
 Reda Slugu BDM; Darko
- Čet. 18. Šimun; Gizela; Bernardica
- Pet. 19. Konrad; Rajko; Ratko; Blago
- Sub. 20. Leon Čudotvor.; Eluterije; kv.

MEDITACIJA
Tri spasilačka čamca 3

SLUŽBA RIJEČI
ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
Isusu je osoba važnija od Zakona 4

ČITANJA
I odmah nesta s njega gube i očisti se 6

HOMILIJA
Guba, korona i karantena 8

SLUŽBA RIJEČI
PEPELNICA

ČITANJA
Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti. 10

HOMILIJA
Pepelnica 12

KATEHEZA
Godina svetog Josipa 14

UZ BLAGDAN
Sveti Valentin Korizma 16

Mali vjeronaučni kviz 18

Mali vjeronaučni leksikon 19

NAŠI POKOJNI 20

Tri spasilačka čamca

Priča o tome kako su naše molitve često uslišane, ali mi to ne znamo prepoznati.

Svećenik je sjedio uz radni stol pokraj prozora sastavljajući propovijed o Božjoj providnosti, kadli začu nešto što je zvučalo kao eksplozija. Uskoro je video kako ljudi u paničnom strahu bježe amo-tamo, i saznao da je pukla brana, rijeka je izašla iz korita, a ljudi su bili evakuirani.

Svećenik je video kako na ulici raste voda. Imao je problema s potiskivanjem panike koja je u njemu rasla, ali rekne samome sebi:

- *Upravo sam sastavljao propovijed o Providnosti i evo prilike da vršim što propovijedam. Neću bježati s ostalim ljudima. Ostat ću ovdje i pouzdati se u Božju providnost da me spasi.*

Baš kad je voda došla do njegova prozora, prolazio je pokraj čamac pun ljudi.

- *Dođite, velečasni! Zvali su ga.*

- *A ne, djeco moja, odgovori svećenik s povjerenjem. Uzdam se da će me Božja providnost spasiti.*

Svećenik se ipak popeo na krov, i kad je voda doprla do krova, prolazio je tuda drugi čamac pun ljudi koji su pozvali svećenika da se ukrcu. On je to ponovno odbio.

Na kraju se popeo na vrh zvonika. Kad je voda doprla do njegovih koljena, jedan je patrolni čamac bio poslan da ga spasi.

- *Ne, hvala, časniče, reče svećenik mirnim smiješkom. Uzdam se u Boga. On me neće ostaviti.*

Kad se velečasni utopio i došao u nebo, odmah se potužio Bogu:

- *Pouzdao sam se u tebe! Zašto me nisi spasio?*

A Bog odgovori:

- *Pa poslao sam ti čak tri čamca.*

Isusu je osoba važnija od Zakona

Knjiga Levitski zakonik, koja se inače bavi žrtvama, obredima i svetošću, donosi i propise o obrednoj čistoći i nečistoći. Ti su propisi u židovskoj zajednici imali osobitu važnost jer je obredno nečista osoba bila ne samo odvojena od bogoštovlja, nego je bila izdvojena i iz zajednice, što je u starini bilo gotovo jednako smrtnoj osudi jer je rijetko tko mogao dugo sam preživjeti izvan uređene skupine ljudi.

Oboljeli podložni sudu svećenika

Uponedjeljnom odlomku govori se o gubi kao jednom od izvora obredne nečistoće. Ne može se međutim o toj gubi, o kojoj govori Sveti pismo, govoriti kao o nekoj točno određenoj bolesti, nego kao o cijelom nizu različitih kožnih bolesti, ali i mrlja koje su se mogle pojaviti na odijelu ili zidovima kuća. Svi su ti oblici gube proglašeni obredno nečistima i stoga je oboljeli podložan суду svećenika. U kojoj je mjeri isključenje gubavaca bilo potpuno pokazuju zadnji redci toga čitanja iz kojih se vidi da su gubavci izvana morali biti

dobro vidljivi. Stoga su morali nositi rasparanu odjeću, kosa im je trebala biti raščupana i morali su izvikivati: »Nečist! Nečist!« Na taj su se način morali ponašati sve dok je bolest bila vidljiva. Morali su stanovati nasamo, izvan tabora, daleko od ostalih ljudi. Takva stroga pravila razumljiva su u drevnom društvu koje se nastojalo zaštитiti od zaraznih bolesti te zdravstvena i higijenska pravila podiže na razinu svetosti i obreda. Guba je čak smatrana i Božjom kaznom, kao u slučaju kralja Uzije, koji je usurpirao svećeničke dužnosti te je za svoju oholost »kažnjen« gubom, kako svjedoči Druga knjiga Ljetopisa. Koliki je bio strah od gube govori i činjenica da je Uzija, iako kralj, bio prisiljen do smrti živjeti u odvojenoj kući te se nije smio pojavit u Hramu, a sin mu je postao upraviteljem zemlje. Čak je zbog gube bio i pokopan na zemljištu uz kraljevsku grobnicu, a ne u samoj grobnici.

Isus pokazuje ganutost prema gubavcu

Uevanđeoskom odlomku gubavac je predstavljen u stavu prošnje pred Isusom: »klekne i zamoli«. Riječi što ih izgovara jasno izriču njegovu vjeru u Isusovu moć. Isusu je moguće ozdraviti ga, ako to »hoće«. Gubavac zapravo ne traži

ozdravljenje, nego »očišćenje«, kako bi ponovno mogao nastaviti živjeti normalnim životom, potpuno uključen u život zajednice iz koje je do tada bio isključen. Isus pokazuje prema gubavcu ganutost i smilovanje, a njegovo pružanje ruke i doticanje gubavca još jednom ponavljaju uobičajen prikaz ozdravljenja, kojim se želi dočarati prijenos iscjeliteljske sile s Isusa na gubavca. Iz istoga razloga bolesnici često nastoje dotaknuti Isusa. Čitav izvještaj o ozdravljenju podsjeća na onaj o ozdravljenju Naamana Sirca, po zagovoru proroka Elizeja, koji poziva Naamana riječima: »Neka onaj samo dođe k meni i neka se uvjeri da ima prorok u Izraelu.« Isus je tako prikazan kao prorok posljednjih vremenâ koji ima osobitu moć ozdravljanja. Ipak, valja primijetiti i to da Isusova ispružena ruka i dodirivanje gubavca krše odredbe Levitskoga zakonika. Isusu je osoba važnija od Zakona. Nakon ozdravljenja šalje gubavca svećeniku te ga upućuje da prinese žrtvu za svoje ozdravljenje u skladu sa Zakonom. Riječi »njima za svjedočanstvo« odnose se na sve one koji drže da se mora nastaviti obdržavati Zakon.

Sloboda je ograničena ljudavlju prema bližnjemu

Kršćani u Korintu, u poganskom svijetu, često nisu imali izbora. Mogli su ili kupovati i jesti meso žrtvovano idolima, ili ne jesti mesa. Njihov je grad bio obilježen kultom poganskih božanstava kojima je prinošeno to meso. Imajući svijest o slobodi na koju ih je Krist oslobođio, kao i svijest da je Gospodin stvorio i to meso, jer »Gospodnja je zemlja i sve na njoj!«, apostol Pavao ih poučava

da ih savjest ne treba ni u čemu optuživati. Jedino je ograničenje savjest braće. Zato Pavao zaključuje da su kršćani u svemu slobodni, ali upozorava da ta sloboda mora imati na umu Boga. »Jeli ili pili, ili drugo što činili« kršćani moraju paziti da sve to bude na »slavu Božju«, pri čemu se misli kako na molitvu i zahvalu upućenu Bogu pri svakom činu što ga vjernik vrši tako i na obvezu koju ima prema širenju evanđelja, a to znači prema Ijudima. Stoga Apostol potiče svoje slušatelje da ne budu ni Židovima, ni Grcima, ni Crkvi Božoj »na sablazan«. Grčki pridjev aproskopos ne označuje toliko nekoga tko nije na sablazan, koliko nekoga tko ne vrijeđa. Stoga, kršćani, iako slobodni, moraju paziti da njihovi postupci ne bi povrijedili osjećaje drugih. Pavao ovdje na prvom mjestu navodi Židove, kojima je bilo nezamislivo jesti, ne samo od mesa žrtvovana idolima, nego i od mesa koje ne bi bilo ubijeno prema židovskim propisima. Potom spominje Grke, odnosno sve one koji su pripadali grčkomu, helenističkomu, kulturnomu i mentalnomu krugu. Ako su jeli s nekim od njih, ili u gostima kod nekoga od njih, bila bi uvrjeda ne jesti od ponuđenoga mesa. Konačno, Apostol navodi i Crkvu, koju bi se moglo povrijediti nedostatkom ljubavi i razumijevanja među njezinim članovima. Pavao nerijetko upozorava na vlastiti primjer: i on svima ugađa, ali na taj način da podupire njihovo spasenje. U tom smislu jedino ograničenje kršćanske slobode ostaje ljubav prema bližnjemu, koja se očituje i u razumijevanju slabosti, nezrelosti ili ograničenosti onoga drugoga.

Prvo čitanje: Lev 13, 1-2.45-46

Neka je gubavcu stan izvan tabora.

Čitanje Levitskog zakonika

Reče Gospodin Mojsiju i Aronu:
»Ako se kome na koži pojavi oteklina ili lišaj ili bjelkasta pjega što bi bila nagovještaj gube na koži njegova tijela, neka se takav dovede svećeniku Aronu ili kojemu od njegovih sinova svećenika.

Onaj koji se bude ogubavio, neka nosi rasparanu odjeću; kosa neka mu je raščupana; gornju usnu neka prekrije i više: 'Nečist! Nečist!' Sve dok na njemu bude bolest, neka nečistim ostane, a kako je nečist, neka stanuje nasamo: neka mu je stan izvan tabora.«

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 32, 1-2.5.11

Utočište ti si moje, radošću me spasenja okružuješ.

Blažen onaj kome je grieh otpušten,
kome je zločin pokriven!
Blago čovjeku kome Gospodin
ne ubraja krivnju
i u čijem duhu nema prijevare!

*****

Grijeh svoj tebi priznah
i krivnju svoju više ne skrivah.
Rekoh: »Priznat ću Gospodinu
prijestup svoj«,
i ti si mi krivnju grijeha oprostio.

*****

Radujte se Gospodinu i kličite, pravedni,
kličite svi koji ste srca čestita!

*****

Drugo čitanje: 1Kor 10, 31 – 11, 1

Nasljedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo:

Ili jeli, ili pili, ili drugo što činili, sve na slavu Božju činite. Ne budite na sablazan ni Židovima, ni Grcima, ni Crkvi Božjoj, kao što i ja svima u svemu ugađam ne tražeći svoju korist, nego što koristi mnogima na spasenje.

Nasljedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Mk 1, 40-45

I odmah nesta s njega gube i očisti se

Čitanje svetog Evangelija po Marku

U ono vrijeme: Dođe k Isusu neki gubavac, klekne i zamoli: »Ako hoćeš, možeš me očistiti!« Isus ganut pruži ruku, dotače ga se pa će mu: »Hoću, budi čist!« I odmah nesta s njega gube i očisti se. Isus se otrese na nj i odmah ga otpredi riječima: »Pazi, nikomu ništa ne kazuj, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi za svoje očišćenje što propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo.« Ali čim izide, stane on uvelike pri povijedati i razglašavati događaj tako da Isus više nije mogao javno uči u grad, nego se zadržavao vani na samotnim mjestima. I dolaze k njemu odasvud.

Riječ Gospodnja

Guba, korona i karantena

Guba ili lepra danas se smatra izlječivom bolešću. U Isusovo vrijeme i u Starom zavjetu to nije bio slučaj: Zakonom je propisano kada i koga će svećenici proglašili gubavcem, kao i ponašanje samih gubavaca i drugih prema gubavcu u svakodnevnom životu.

Naravno, ova bolest nije značila da je netko moralno kriv. Ipak, s gubavcem se postupalo kao da je odgovoran za svoju bolest. Bio je marginaliziran, a zbog rizika od zaraze izbjegavan je izravan kontakt s njim. Danas bismo rekli iz epidemioloških razloga. I u naše vrijeme ljudi iz dana u dan završavaju u samoizolaciji ili karanteni radi sprječavanja i širenje zarazne bolesti.

Susretom s Isusom gubavac je ohraben. Isus Krist se pojavljuje kao Spasitelj tijela i duše. Ne postoji patnja ili bolest pred kojom zastaje nemoćan. Kao pravi Božji Sin, ponaša se poput liječnika koji ljude čini cjelovitim. Međutim, vjera u spasiteljsku Božju silu preuvjet je ozdravljenja.

Gubavac vjeruje, zato i govori Isusu: »Ako hoćeš, možeš me očistiti!« A Isus to želi, ispruži ruku, dotakne ga i on se očisti.

Od očišćenoga, tjelesno i duhovno ozdravljenoga Isus traži dvije jednostavne stvari. Prvo da ne razglašuje što se dogodilo, drugo da se pokazaše svećeniku i prinese žrtvu za očišćenje. Prvo, Isus je želio zaštитiti ozdravljenoga, a drugim zahtjevom Isus posvjedočuje svoju vjernost Zakonu.

Ozdravljeni gubavac nije se mogao suzdržati. Radostan zbog ozdravljenja, svima razglašuje što mu se dogodilo. Posljedično, mnogi traže Isusa na samotnim mjestima gdje se zadržavao.

Kad doživimo nešto radosno želimo to podijeliti s drugima jer *iz obilja srca usta mu govore* (usp. Lk 6,45 b). Međutim ako smo previše uzbudjeni i razdragani, često se gubi istinska radost. Naglo se otrijeznimo i osjetimo prazninu u srcu. Isus je, zapravo, od ovoga htio zaštитiti i ozdravljenog gubavca. Htio je da razmisli o onome što mu se upravo dogodilo da u sebi sve ponovno proživi, da se slegnu dojmovi. Da se pokazao židovskom svećeniku, njegovo bi ozdravljenje bilo službeno potvrđeno i bilo bi zabilježeno da ga je Isus izlijeo snagom Božjom.

Što nama danas nudi evanđelje o ozdravljenju gubavca?

Prije svega, Isus Krist je i za nas Spasitelj, božanski liječnik. Možemo mu se povjeriti u molitvi, osobito zaraženi koronom i koji nerijetko imaju ozbiljne, pa i po život opasne simptome. Istodobno molimo za sve liječnike, medicinske sestre i sve neposredno uključene u borbu s tom opakom bolešću. Umjesto opravdanih ili neopravdanih, a počesto neprimjerenih kritika, možemo zamoliti Isusa da im dadne milosti za donošenje ispravnih odluka. Starozavjetni mudrac veli *Časti liječnika čašcu koja mu pripada zbog njegove službe, jer je i njega Gospod stvorio (Sir 38,1).*

Kad su u pitanju oboljeli, važno je da u neposrednoj okolini ili obiteljskom okruženju, s jedne strane poštujmo mjere opreza, a s druge strane, da pogodenim ljudima pokazujemo da smo uz njih i da ih ne odbacujemo niti osuđujemo. Taj hod po žici nije lagan, a često je neshvaćen. Neki bi očekivali veću bliskost, dok su drugi pretjerano oprezni i izbjegavaju svaki kontakt.

Međutim, stvarima pristupamo konkretno - postoji jedna stvar koju ne bismo smjeli zaboraviti: Bog nas želi dovesti do vječnog spasenja i savršenstva. To uključuje pravu brigu za naše zdravlje, ali i svijest o našim granicama. Mi smo smrtna ljudska bića suočena s bolestima i smrću. Krist Gospodin, koji je za nas umro na križu i treći dan uskrsnuo od mrtvih, daje nam život u izobilju. Mi mu se povjeravamo; Preporučujemo mu sve bolesnike i patnike i zazivamo zagovor Gospe Marije, svetog Josipa i svih anđela i svetaca nebeskih!

Josef Spindelböck, <https://www.stjosef.at/>

Guba

Guba je zarazna kožna bolest povjesno bremenita društvenim i vjerskim tabuima. Godine 1873., otkriveno je da je guba, poznata i kao lepra ili Hansenova bolest, bakterijska bolest s teškim posljedicama deformiranja kože i „otpadanja“ dijelova tijela.

Iako je zarazna, moderna medicinska istraživanja pokazala su da prijenos bolesti nije brz i jednostavan kako se ranije smatralo. Od četrdesetih godina prošloga stoljeća, pacijent koji je počeo dugotrajni medicinski tretman ne mora više biti u izolaciji.

UStarom zavjetu, riječ guba imenuje različite, osobito zarazne, kožne bolesti.

Guba obredno onečišćeju (Lev 13,46) jer se smatra posebnom kaznom za grješnike (2 Ljet 26,20). Gubavac je bio isključen iz zajednice. Morao je hodati u poderanim haljinama, raščupane kose, zamotane brade, vičući »nečist! nečist!«. Bolest i ozdravljenje morao je ustanoviti svećenik.

Prestanak gube očekivao se kao blagoslov mesijanskog vremena (Iz 35,8).

Isusovo iscjeljenje gubavaca simbolički govori da je to vrijeme došlo, da je on

Prvo čitanje: JI 2, 12-18

Razderite srca, a ne halje svoje!

Čitanje Knjige proroka Joel-a

Sada, govori Gospodin, vratite se k meni svim srcem svojim posteć, plačući i kukajući.

Razderite srca, a ne halje svoje! Vratite se Gospodinu, Bogu svome, jer on je nježnost sama i milosrđe, spor na ljuntnju, a bogat dobrotom, on se nad zlom ražali. Tko zna neće li se opet ražaliti, neće li blagoslov ostaviti za sobom! Prinose i ljevanice Gospodinu, Bogu našemu!

Trubite u trublju na Sionu! Sveti post naredite, oglasite zbor svečani, narod saberite, posvetite zbor. Saberite starce, sakupite djecu, čak i nejač na prsima. Neka ženik izide iz svadbene sobe, a nevjesta iz odaje. Između trijema i žrtvenika neka tuže svećenici, služe Gospodnje. Neka mole: »Smiluj se, Gospodine, svojem narodu« Ne prepusti baštine svoje sramoti, poruzi naroda. Zašto da se kaže među narodima: Gdje im je Bog?«

Tad Gospodin, ljubomoran na zemlju svoju, smilova se svom narodu.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 51,3-6a.12-14.17

Utočište ti si moje, radošću me spasenja okružuješ.

Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju
izbriši moje bezakonje!
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojeg očistil!

*****

Bezakonje svoje priznajem,
grijeh je moj svagda preda mnom.
Tebi, samom tebi ja sam zgriješio
i učinio što je zlo pred tobom!

*****

Smiluj se, Gospodine, jer sagriješismo!
Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan obnovi u meni!
Ne odbaci me od lica svojega
i svoga svetog duha ne uzmi od mene!

*****

Vrati mi radost svoga spasenja
i učvrsti me duhom spremnim!
Otvori, Gospodine, usne moje,
i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

*****

Drugo čitanje: 2Kor 5,20 – 6,2

Pomirite se s Bogom... Evo, sad je vrijeme spasa!

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!
Kristovi smo poslanici; Bog vas po nama nagovara. Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom! Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Božja u njemu.

Kao suradnici opominjemo vas da ne primite uzalud milosti Božje. Jer on veli: »U vrijeme milosti usliših te i u dan spaša pomogoh ti.« Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa!

Riječ Gospodnja

Evangelije: Mt 6, 1-6.16-18

Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.

Čitanje svetog Evangelija po Mateju

Uono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

»Pazite da svoje pravednosti ne činite pred ljudima da vas oni vide. Inače nema vam plaće u vašeg Oca koji je na nebesima. Kada dakle dijeliš milostinju, ne trubi pred sobom, kako to po sinagogama i ulicama čine licemjeri da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću.

Ti naprotiv, kada daješ milostinju — neka ti ne zna ljevica što čini desnica, da tvoja milostinja bude u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!

Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri. Vole moliti stojeći u sinagogama i na raskršćima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. Ti naprotiv, kad molиш, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.

I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjeri. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću.

Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.«

Riječ Gospodnja

Pepelnica

Katolički svijet s Pepelnicom počinje najozbiljnije i najplodnije razdoblje crkvene godine. Tim danom počinje korizma, a na neki način na Veliki petak završava. Zato je početak i kraj korizme označen najozbilnjom pokorom, tzv. strogim postom i nemrsom. Strogo postiti znači samo jedan put na dan do sita se najesti, a ne mrsiti znači ne jesti meso niti mesne prerađevine. Tko post shvati kao zakon, dovoljno je da izvrši to što Crkva od njega traži. No, sasvim je normalno da će svaki vjernik daleko ozbiljnije shvatiti taj poziv Crkve na post, pokoru i nemrs. Crkva se nada da će svaki vjernik strože postiti, možda ništa ne jesti ili pak o kruhu i vodi proživjeti taj dan. Brojni se kršćani u korizmi odreknu svih 40 dana nečega što im je osobito drago, npr. mesa, alkohola ili cigareta. Neki su se, upravo odričući se u korizmi, uspjeli osloboditi ovisnosti o drogi. Ima onih koji odluče da će u korizmi ranije ustajati i da neće gledati televiziju. Ozbiljni kršćani u korizmi ne slušaju zabavnu glazbu nego klasičnu i ozbiljne gorovne programe. Neki si kršćani zadaju osobitu pokoru, odluče osloboditi se nekoga grijeha i pogreške, u svoj život nastoje uvesti neku korisnu naviku. Tijekom korizme pokušaju biti vrijedni u poslu, samozatajni, strpljivi prema svojini ukućanima, šutljivi i vrijedni. Velik broj

kršćana odluči da će u korizmi svaki dan desetak minuta čitati Svetu pismo. Brojne su obitelji koje u korizmi odluče da će navečer uvesti obiteljsku molitvu, ili da će svaku večer zajednički u obitelji moliti krunicu. Jedni odluče na početku i na kraju korizme dobro se isповjediti, i tako u te dane biti osobito čistima. Djeca obično odluče da će se tih dana odreći slatkiša i bombona, da će se odreći nekih igara koje su im smetale da napisu školske zadaće. Ima mladića i djevojaka koji će se u korizmi odreći izvanjskih načina izražavanja svoje ljubavi, poljubaca i zagrljaja, ima bračnih drugova koji odluče da će u korizmi govoriti jedno o drugom samo pozitivno i dobro. Neki odluče svaki dan, ili pak nekoliko puta tjedno, poći na svetu misu. Drugi pak odluče na početku korizme da će svaki dan naći pola sata vremena za molitvu, za razgovor s Bogom, za ozdravlјivanje svoga duha, za liječenje svoje savjesti, intelekta i srca. Svi su dakle pozvani da u korizmi nešto posebno naprave, da zaoru neku osobitu brazdu svoga života, i posiju novo sjeme u svoje dane, mjesece i godine. Nad svima, već na Pepelnici, lebdi Isusova riječ koja zove: »Kraljevstvo Božje je pred vratima, obratite se i vjerujte Radosnoj vijesti«. Zato se i kod posipanja blagoslovljenim pepelom na Pepelnicu kaže onome koga se pepeli: »Sjeti se čovječe da si prah i da ćeš se u prah vratiti«. Ili pak druga rečenica: »Obrati se i vjeruj Radosnoj vijesti«.

<https://giaophanphucuong.org/>

Korizma, dakle, nije vrijeme žalosti, nego novo proljeće života. Ona donosi nove šanse, nadu da čovjek postane drugačiji, da u svome životu ispravi ono što ga je do sada mučilo, da postane zdrav, plemenit i dobar. Korizma je vrijeme kad čovjek može ozdraviti svoju dušu, i disciplinom u jelu, piću i radu iscjeliti svoju psihu, ali i svoje tijelo. To su trenuci kad on može čitavo svoje biće očistiti, skinuti teret sa savjesti, ali i sa tijela, kao i teret krivih emocija i maštanja, te teških misli i briga.

Pepelnica je ostala kao spomen na pokoru koju su činili Židovi tijekom svoje povijesti. Veliki sveci i pokornici Starog zavjeta znah' su se obući u kostrijet od grube konoplje, posuti glavu pepelom, i leći u prah u znak da su sagriješili i da žele popraviti svoj život. Prah označuje da je čovjek bez Boga samo gomila praha koja se raspade i zauvijek nestane. Tek u Božjoj svemoći i ljubavi taj prah postaje čovjekovo tijelo i duša, i neraspadljiv, besmrtn i vječan. Zato taj prah koji se zove čovjek i koji je smrtan i loman treba neprestano Božju prisutnost i snagu Duha Svetoga da učini čovjeka nepobjedivim i besmrtnim. Korizma je i uspomena na četrdesetdnevni Isusov pokornički boravak

u pustinji, te na četrdeset godina hoda Izraelaca kroz pustinju da bi mogli ući u Obećanu zemlju.

Korizma koja počinje na Pepelnicu vrijeme je velikih obećanja i nade. Tada bi trebalo napraviti zaokret života. Najprije odreći se grijeha, priznati ih i oprostiti onima koji su te povrijedili. Zatim zamoliti neka Duh Sveti ispuni prostore duše, zamoliti Boga neka osvježi i izlijeci dušu, tijelo i duh, a onda početi živjeti pozitivno i vidjeti da je zaista moguće biti sasvim drugačiji čovjek, svet, da je moguće svega se odreći i biti slobodan u srcu, da je moguće prihvatići život s križevima, mukama, smrću i bolestima, te postati zdrav, vječan i neuništiv. Tko je dobro iskoristio korizmu, taj postaje iskusni kršćanin, vjernik i čovjek. Tako Uskrs na kraju korizme postaje ne samo slavlje Isusova uskrsa i nade u naš, nego također novi početak, proljeće vlastitog života, proljeće zdravlja, humanosti i plemenitosti.

Tomislav Ivančić, *Oaze života*, Teovizija, Zagreb, 2008

Sveti Josip

Josip, hebrejski יְסָׁפֵּת grčki Ἰωσήφ, romanizirano: Yosef, Ioséph, prema evanđeljima Marijin zaručnik i Isusov poočim i hranitelj. Uz Mariju i Josipa, evanđelja uz Isusa obiteljski spominju i njegovu braću. Apokrifno Jakovljevo evanđelje s kraja 2. stoljeća, da su Isusova braća Josipovi sinovi iz ranijeg braka. Pravoslavne crkve još uvijek tako tumače spominjanje Isusove braće. Zapadna crkva, oslanjajući se svetog Jeronima vjeruje da su i Josip i Marija živjeli u cjeloživotnom djevičanstvu, te da su "Isusova braća" zapravo njegovi bliski rođaci.

Josipa kao sveca štuju u Katoličkoj, Pravoslavnoj, istočnim crkvama te u anglikanizmu i luteranstvu.

U katoličkoj tradiciji, Josip se smatra zaštitnikom radnika, bolesnika i sretne smrti. Odlukom Hrvatskog sabora iz 1687. godine, proglašen je zaštitnikom hrvatskog naroda. Papa Pio IX., 8. prosinca 1870. proglašio ga je i zaštitnikom Katoličke crkve. Sveti Josip je zaštitnik Drugog vatikanskog sabora, a od 2013. zaštitnik je Vatikana. Josip je svetac zaštitnik raznih biskupija, župa i mjesta. Mjesec ožujak posvećen je svetom Josipu.

Josip u Novom zavjetu

Poslanice svetoga Pavla najstariji su kršćanski spisi. U njima se spominje Isusova majka, ali se ne navodi njezino ime. Poslanice ne spominju Josipa.

Najstarije evanđelje, Evanđelje po Marku, nastalo dvadesetak godina nakon Pavlovih poslanica, također ne spominje Isusova oca.

Prvo pojavljivanje Josipa je u evanđeljima po Mateju i Luki, oba su nastala između 80. i 90. godine. Oba donose Isusovo rodoslovje koje vodi do kralja Davida. Matej slijedi glavnu kraljevsku liniju od Salomona, dok Luka slijedi drugu liniju do Natana, drugog sina Davida i Batšebe. Slijedom toga, kod dvojice evanđelista, imena između Davida i Josipa su različita.

Poput dva različita rodoslovlja, pripovijesti o djetinjstvu pojavljuju se samo kod Mateja i Luke i zauzimaju različite pristupe usklađivanju zahtjeva da se Mesija rodi u Betlehemu s tradicijom da je Isus zapravo došao iz Nazareta.

U Mateju se Josip pokorava anđelovoj poruci da se oženi Marijom. Nakon Isusova rođenja u Betlehemu, anđeo u snu kaže Josipu da odvede obitelj u Egipat kako bi izbjegao Herodov pokolj Betlehemske djece. Kada je Herod umro, anđeo je

uputio Josipa da se vrati iz Egipta, ali da bi izbjegao Herodovog sina, odvodi ženu i dijete u Nazaret u Galileji i tamo se nastanjuje. Tako je u Mateju, novorođenče Isus poput Mojsija, u opasnosti od okrutnog kralja, poput Mojsija ima (pra)oca po imenu Josip koji silazi u Egipat, poput starozavjetnog Josipa i ovaj Josip ima oca po imenu Jakov, i obojica Josipa u snu primaju važne poruke koje određuju njihovu budućnost.

U Lukinom evanđelju Josip već živi u Nazaretu, a Isus se rodio u Betlehemu jer Josip i Marija tamo moraju putovati radi popisa pučanstva. Marija je bila trudna i na tom putovanju, u Betlehemu rodio se Isus. Lukin opis ne spominje da su Josipu dolazili anđeli kao Mariji ili Zahariji, ne spominje ni pokolj nevinih ni bijeg u Egipat.

Posljednje Josipovo pojavljivanje u evanđeljima je u opisu pashalnog hodočašća u Jeruzalem kada je Isus imao 12 godina, što je opisano u Lukinom evanđelju. Nakon toga o njemu se više ne govori. Priča o dvanaestogodišnjem Isusu naglašava Isusovu svijest o svom nadolazećem poslanju, Isus svojim roditeljima govori o "svom ocu", što znači Bogu (Lk 2, 41-51).

Kršćanska tradicija, tijekom Isusovog javnog djelovanja, predstavlja Mariju kao udovicu. Josip se ne spominje da je bio prisutan na svadbi u Kani na početku Isusovog djelovanja, a nema ga ni u opisima muke na kraju. Da je bio na

Golgoti, očekivalo bi se da će prema židovskim običajima on preuzeti Isusovo tijelo, ali to je učinio Josip iz Arimateje. Isus brigu o svojoj majci ne bi povjerio prijatelju Ivanu apostolu da je njezin muž bio živ.

Iako niti jedno od Evanđelja Josipa ne spominje ni u jednom događaju iz vremena Isusovog javnog djelovanja, sinoptička Evanđelja donose da ljudi iz Nazareta, Isusova rodnog grada, sumnjaju u Isusov proročki status jer poznaju njegovu obitelj.

U Markovu evanđelju (Mk 6, 3) Isusa nazivaju "Marijin sin", umjesto da imenuju njegova oca.

U Mateju mještani Isusa ponovno zovu "tesarski sin", ne imenujući oca (Mt 13, 53-55).

U Luki 3:23: „*Kad je Isus nastupio, bilo mu je oko trideset godina. Bijaše - kako se smatralo - sin Josipov*“. Luka (4,16-30); opisuje Isusov nastup u nazaretskoj sinagogi nakon kojega se ljudi, zadivljeni pitaju: „*Nije li ovo sin Josipov?*“ U Lukinom evanđelju je ton suvremenih ljudi pozitivan, dok je u Marka i Mateja omalovažavajući.

Ovaj događaj se ne pojavljuje kod Ivana, ali u paralelnoj priči nevjernički susjedi: „*mrmljahu protiv njega što je rekao: „Ja sam kruh koji je sišao s neba.“ Govorahu: „Nije li to Isus, sin Josipov? Ne poznajemo li mu oca i majku? Kako sada govori: ‘Sišao sam s neba?’?*“ (Ivan 6: 41-42).

Sveti Valentin

14. veljače

Valentin nije za prolazne avanture

U katoličkom kalendaru na dan 14. veljače slavi se blagdan svetog Valentina, svećenika i mučenika ranog kršćanstva. Dao je život za vjeru. Valentin na latinskom jeziku znači "zdrav", tako bi naš hrvatski Valentin bio zapravo Zdravko. Tako su odavno zazivali zagovor svetog Valentina s molitvama za zdravlje, a posebno za ozdravljenje od epilepsije.

S vremenom se sveti Valentin počeo povezivati s ljubavlju. Djevojke i mladići od 15. stoljeća mole se tom svecu da im pomogne otkriti i susresti osobu s kojom će sklopiti brak i osnovati obitelj. Jedna od poznatijih crkvi posvećena svetom Valentinu je ona u talijanskom gradu Terni, kamo hodočaste i naši vjernici dok obilaze tzv. franjevačka svetišta u Assisiju.

Zato nije čudno da je papa Benedikt XVI. proglašio taj spomendan i danom braka, a svetog Valentina zaštitnikom bračne ljubavi. Kod nas se doduše jače naglašava da je to dan zaljubljenih.

Turističke agencije na tome zarađuju, snalažljivi trgovci izmišljaju domišljate uspomene i darove, cvjećari rade punom parom. Potrošačko se društvo dobro snalazi prateći različite blagdane i spomendane. Uvijek sam se divio tzv. licitarima oko naših crkvi, koji baš ne zavire u crkvu, ali znaju bolje i od svećenika gdje i kada se slavi neki crkveni blagdan.

Što se svetog Valentina tiče, on se ipak ne bi složio da bude zaštitnik svega i svačega što mu se danas prišiva. Svaka čast iskrenoj ljubavi, u kojoj dvoje ljudi preuzimaju radosno odgovornost darovati se toj osobi u potpunosti. To je ono što mi kršćani zovemo brakom. Takvu će ljubav sveti Valentin sigurno pratiti i zagovorom štititi. Međutim, pod pojmom zaljubljenosti danas se, u tzv. hedonističkom svijetu, razumijeva mnogo toga što nema veze s odgovornom i životnom ljubavi. Sveti Valentin ne bi podržavao avanturističku zabavu ni one koji se promiskuitetno ponašaju.

Zato nam baš danas najviše treba zagovor svetog Valentina da mlade (i one manje mlade) uputi u tajnu ljubavi, kako iz neke površne etape zaljubljenosti uči u odnos odgovorne i životne ljubavi. Tada to nije prolazni emocionalni doživljaj, nego se tu naziru temelji istinskog i predanog života.

Čovjek je upravo na to pozvan. Bilo bi dobro kad bi nam Valentino otkrilo u brojnim radosnim susretima da ima mnogih koji će osjetiti da mogu ljubljenoj osobi darovati sebe u punoj odgovornosti života. Takva ljubav usrećuje i dragoj osobi daje garanciju da se nije radilo tek o površnoj avanturi, već o susretu koji bez sebičnih kalkulacija obećava zdrave temelje pravog života.

Fra Zvjezdan Linić

Korizma

Korizma ili četrdesetnica je priprave za Uskrs. Počinje na Pepelnici i traje do mise Gospodnje večere na Veliki četvrtak.

Ime korizma dolazi iz latinskog jezika quadragesima, četrdesetnica, traje četrdeset dana.

Broj četrdeset je simboličan broj. Prema svetom Augustinu, to je broj božanski određen da pripravi ljude na velika djela. U Bibliji, broj četrdeset, označuje puninu vremena, savršenstvo. Mnogi važni biblijski događaji obilježeni su tim brojem. Primjerice,

Izraelci su, nakon izlaska iz Egipta proveli u pustinji četrdeset godina.

Mojsije je, posteći i moleći, proveo na Sinaju na četrdeset dana i noći.

Prorok Ilija je četrdeset dana i noći putovao kroz pustinju na goru Horeb, gdje mu se objavio Bog.

Ninivljani su, na Jonin poziv, četrdeset dana postili i molili, te tako spasili grad od uništenja.

Isus je, nakon krštenja postio i molio četrdeset dana u pustinji gdje se pripravlja za javno djelovanje.

Četrdeset dana, Isus se ukazivao učenicima prije uzašašća u nebo .

Prvi spomen korizme, kao duhovne priprave za Uskrs, nalazimo na Nicejskom koncilu (325.).

Smatra se da je određena priprava za Uskrs postojala i ranije, ali ne kroz četrdeset dana nego u Velikom tjednu. Crkvene zajednice nastale u poganskom okruženju, postile su od Velikog petka do uskrasnog jutra. Zajednice nastale u židovskom okruženju postile su u Velikom tjednu od ponedjeljka, početka zavjere protiv Isusa do Uskrsa.

Današnja korizma utemeljena je na crkvenoj tradiciji priprave za Uskrs, priprave katekumena za krštenje, a temelji se i na javnoj pokori grešnika.

Kroz povijest, cijela korizma je bila obilježena strogim postom. Nakon II. vatikanskog koncila post i nemrs su određeni samo za Pepelnici i Veliki petak, a u ostale petke kroz korizmu je nemrs.

Mali vjeronaučni kviz

1. Ora et labora (Moli i radi) geslo je:

- a) benediktinaca
- b) lazarista
- c) salezijanaca

2. Geslo dominikanaca glasi:

- a) Solus cum Deo solo (Sam sa samim Bogom)
- b) Laudare, Benedicere, Praedicare (Propovjed, vjera, molitva)
- c) Caritas Christi urget nos

3. Pax et Bonum (Mir i dobro) geslo je:

- a) franjevaca
- b) isusovaca
- c) karmelićana

4. Solus cum Deo solo (Sam sa samim Bogom) geslo je:

- a) lazarista
- b) augustinaca
- c) pavlina

5. Geslo isusovca je:

- a) Caritas Christi urget nos
- b) Ad Maiorem Dei Gloriam (Na veću slavu Božju)
- c) Solus cum Deo solo (Sam sa samim Bogom)

6. Geslo kartuzijanaca glasi:

- a) Stat crux dum volvitur orbis (Križ stoji čvrsto dok se svijet okreće)
- b) Ad Maiorem Dei Gloriam (Na veću slavu Božju)
- c) Anima una et cor unum in Deum (Jedna duša i jedno srce u Bogu)

7. Geslo karmelićana je:

- a) Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum (Gorljivo sam revnovaao za Gospodina Boga nad vojskama)
- b) Evangelizare pauperibus misit me (Poslao me navijestiti radosnu vijest siromasima)
- c) Anima una et cor unum in Deum (Jedna duša i jedno srce u Bogu)

8. Caritas Christi urget nos geslo je:

- a) palotinaca
- b) salezijanaca
- c) karmelićana

9. Geslo salezijanca glasi:

- a) Da mihi animas caetera tolle (Daj mi duše, drugo uzmi)
- b) Solus cum Deo solo (Sam sa samim Bogom)
- c) Ora et labora (Moli i radi)

10. Geslo augustijanaca glasi:

- a) Anima una et cor unum in Deum (Jedna duša i jedno srce u Bogu)
- b) Laudare, Benedicere, Praedicare (Propovjed, vjera, molitva)
- c) Stat crux dum volvitur orbis (Križ stoji čvrsto dok se svijet okreće)

11. Evangelizare pauperibus misit me (Poslao me navijestiti radosnu vijest siromasima) geslo je:

- a) lazarista
- b) augustinaca
- c) palotinaca

Točni odgovori na stranici 15.

Mali vjeronaučni leksikon

Kodeks

Kodeks, latinski codex, caudex, najstariji oblik knjige; najprije diptih, zatim poliptih, dvije ili više kožnom vrpcom spojenih povoštenih tablica na kojima se pisalo. Poslije se kodeksom počela nazivati knjiga pisana na pergamentu ili papiru. Prvi su kodeksi nastali u I. st. i bili su namijenjeni školskoj uporabi i prijepisima književnih djela te služili u računske svrhe. U II. i III. st. uporaba im se prorijedila, od IV. st. češći su pergamentni kodeksi, ponajviše s tekstovima rimske klasike, a u V. st. kodeksi s biblijskim tekstovima postali su sredstvom širenja kršćanstva. S padom Rimskoga Carstva došlo je do stagnacije u pismenosti i izradbi rukopisa pa su u razdoblju od VI. do VIII. st. kodeksi bili malobrojni. Od IX. st. izradba kodeksa naglo je oživjela; u doba romanike, gotike i renesanse bogatstvom iluminacija vjerno su odražavali umjetnička dostignuća svojega doba.

Iznimno vrijedni kodeksi bili su pisani zlatnom ili srebrnom bojom, pa se prema tomu nazivaju codex aureus ili codex argenteus (npr. Ulfilin prijevod Biblije na gotski).

Prve iluminacije kodeksa nalaze se u rukopisima iz V. st. (Vergilijeva djela u Vatikanskoj knjižnici i Homerova djela u knjižnici Ambrosiani), a od VI. st. pojavljuju se iluminacije s kršćanskim sadržajem (npr. Sirijsko evanđelje u knjižnici Laurenziani).

Poseban su oblik ukrasa inicijali s likovima ptica (ornitomorfni inicijali) i riba (ihiomorfni) koji su se javili u merovinško doba, a vrhunac iluminacije kodeksa dosegnuo je minijaturist J. Klović. Najstariji je kodeks u Hrvatskoj Splitski evanđelistar (VIII. st.).

U srednjem vijeku kodeksom se nazivala knjiga pravnoga sadržaja, npr. Zakonik cara Justinijana (Codex Iustinianus), a u crkvenom pravu održalo se to značenje za zbornik pravnih propisa, npr. Zbornik kanonskoga prava (Codex iuris canonici). Kodeksima se nazivaju i zbirke javnih i privatnih isprava; Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije (Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae) zbirka je isprava koje se odnose na hrvatsku povijest sr. vijeka.

<https://www.enciklopedija.hr/>

Kviz - točni odgovori:

1. a,
2. b,

3. a,
4. c,
5. b,

6. a,
7. a,
8. a,

9. a,
10. a,
11. a.

NAŠI POKOJNI

ĐURO HAR CET,

PU zagrebačka, 14.veljače 1993.

DUŠAN VUČETIĆ,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 17. veljače 1993.

MILAN KUZMANIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 17. veljače 1996.

MIROSLAV NIKOLIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 17. veljače 1996.

DANIJEL AUGUSTINOVIĆ,

PU zagrebačka, Zagreb, 19.veljače 1992.

POČIVALI U MIRU!
